

kdy po předání cíle průzkumným letcem do odpálení uběhne pouze několik málo minut. A to je právě to co potřebujeme. Možná, že centralizace boje s prostředky atomového napadení nepříteli si vyžádá autonomní systém spojení (dokonce si myslím, že určitě vyžádá), ale myslím si rovněž to, že bude-li dořešen takový systém, který poskytne plnou jistotu efektivního boje s těmito prostředky, pak bude správné

i tento autonomní systém spojení pro tento účel vybudovat.

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že je třeba této otázce věnovat nejméně tolik úsilí jako bylo věnováno organizaci boje s tanky, aby bylo v příští možné válce dosaženo nejméně takového efektu v boji se zbraněmi hromadného ničení jako dosahovala sovětská vojska v boji s tanky wehrmachtu v poslední světové válce.

Některé názory na použití raketových vojsk a dělostřelectva při zasazování armády druhého sledu frontu

Podplukovník Josef Brož

Použití raketových vojsk a dělostřelectva při zabezpečení zasazení armády druhého sledu frontu představuje řadu složitých a obsáhlých problémů. Armáda druhého sledu bude zasazována obvykle na široké frontě v průběhu operace, kdy obě strany budou v pohybu. Proto štáb raketových vojsk a dělostřelectva frontu i armády bude řešit řadu obtížných úkolů. V příspěvku poukážu jen na zásadní otázky.

Štáb raketových vojsk a dělostřelectva frontu je rozhodující složkou při organizaci palebného zabezpečení armády druhého sledu

Při zasazování bude řešit tyto základní otázky:

- úkoly raketových vojsk (ničení ZHN, záloh, VS, narušení systému PVO, práce radiolokačních prostředků, organizace hromadných úderů jadernými náplněmi při přibližování přisunujících se proudů, úkoly PTZ);
- přeskupení raketových vojsk a dělostřelectva;
- potřebu raket s jadernou, chemickou a tříštivotrhavou náplní;
- posílení druhosledové armády raketovými a dělostřeleckými prostředky;
- způsob palebné přípravy a palebné podpory;
- předpokládanci dobu pohotovosti.

V přípravě raketových vojsk a dělostřelectva druhosledové armády k zabezpečení zasazení je nutné odlišit dvě hlavní období, v nichž se krystalizuje způsob bojového použití. V přípravném období probíhá plánování, a to přibližně na stejných zásadách jako u štábu raketových vojsk a dělostřelectva armád prvního sledu. Podstatnou část práce štábu však tvoří plánování přesunů na čáru zasazení. Je též bezpodmínečně nutné připravit dokumentaci k předpokládaným variantám dělostřeleckého zabezpečení zasazení a operace armády 2. sledu. Dovolí-li to čas, pak při organizaci součinnosti je nutné rozebrat základní varianty zasazení armády 2. sledu podle předvídaných podmínek na bojišti a ve všeobecných rysech nastínit způsob činnosti raketových vojsk a dělostřelectva.

V operaci podle skutečně vzniklé situace dochází k upřesnění nebo dodatečnému stanovení nových úkolů k zabezpečení zasazení armády 2. sledu. Na základě tohoto štáb raketových vojsk a dělostřelectva upravuje plán bojového použití raketových vojsk a dělostřelectva. Může dojít ke změnám nejen v prostoru a době zasazení, ale i ke změnám ve složení, operačním učením armády a v posilových prostředcích. Podle změněné situace se upřesňují nebo stanovují dodatečně nové úkoly. Tato změna musí se projevit nejdříve v úkolech raketových vojsk a potom hlavně dělostřelectva.

Organické armádní prostředky jako armádní raketová brigáda (dále jen arb) může být při nedostatku prostředků vyjmuta dočasně z podřízenosti armády 2. sledu a působit v rámci frontu, a to případně až do doby zasazení vševojskové armády. Zvláště může být

toto uskutečněno v první útočné operaci počátečního období války, kdy arb může se účastnit prvního hromadného úderu podle úkolů štábu raketových vojsk a dělostřelectva frontu. Rovněž může být armádě 2. sledu dočasně odebrána protitanková brigáda (ptb). Z této ptb může si front vytvořit PTZ, za předpokladu, má-li nedostatek PT prostředků, popřípadě došlo-li k jejich vyřazení. Konečně i za zvlášť nepříznivé situace (nedostatek hlavně dělostřelectva) může být i armádě 2. sledu odebrána kanónová dělostřelecká brigáda a dočasně přidělena některé armádě 1. sledu. V dočasném odebrání armádních raketových a dělostřeleckých prostředků nutno vidět nevýhodu v tom, že veškeré nebo přinejmenším část těchto prostředků může být zničena než dojde k zasazení armády 2. sledu a bude tak podstatně oslabena její úderná síla. Výhodou lze snad spatřovat v tom, že tyto prostředky budou včas předsunuty k předpokládané čáře zasazení a mohou se účastnit a náležitě připravit k jejímu zabezpečení.

Aby mohl štáb raketových vojsk a dělostřelectva připravit možné varianty palebného zabezpečení armády 2. sledu, velitel frontu zpravidla stanoví:

- možné složení a operační uclnění armády při jejím zasazení;
- předpokládané počty jaderných náplní pro armádu 2. sledu a pro prostředky frontu, které se účastní zabezpečení;
- prostředky frontu, popřípadě armád 1. sledu, které budou působit ve prospěch armády 2. sledu při jejím zasazení;
- předpokládané čáry a dobu zasazení armády 2. sledu.

Armáda 2. sledu (arb, ptb, kdb a taktické raketové prostředky) může být ještě posílena hodnotou oddílů armádních raket, a to v případě, že byl zničen jeden oddíl arb v průběhu operace, nebo ještě před jejím zasazením. Jinak by armáda neměla možnost zabezpečit nepřetržitou pohotovost a hlavně činnost operačně taktických raket. Proto se zdá výhodné posilovat vševojskovou armádu druhého sledu nejméně jedním oddílem raket armádního typu. Rovněž organická dělostřelecká brigáda nezabezpečuje posílení v průměru dva dělostřelecké oddíly na vševojskový svazek v prvním sledu. Tyto dělostřelecké oddíly jsou předurčeny pro boj s nepřátelským dělostřelectvem, ale i k umlčení prostředků jaderného napadení nepřítele taktického určení. Již při vyřazení jednoho dělostřeleckého oddílu nepřítelem se značně snižují palebné možnosti armády. To se zejména odrazí v boji s nepřátelským dělostřelectvem a zvláště při zabezpečení bojové činnosti vševojskových svazků. Nehledě k tomu, že se neustále zvyšují palebné možnosti vševojskové armády jako celku, vystupuje požadavek posílit armádu 2. sledu aspoň jednou dělostřeleckou brigádou frontu.

Při zasazení armády 2. sledu štáb raketových vojsk a dělostřelectva frontu musí pro použití jaderných náplní rozdělit objekty ničení mezi frontové prostředky, zasazovanou armádu 2. sledu, a popřípadě i prostředky armád 1. sledu. V přípravném období se vyskytnou obtíže při rozdělení cílů a je proto nutné stanovit pro palbu prostředků frontu (raketového vojska a letectvo), vojsk zasazované armády a případně armád 1. sledu. Za soudobých podmínek, kdy armáda 2. sledu je vybavena a posílena mohutnými prostředky jak je uvedeno výše, je sama schopna v součinnosti s frontovými prostředky splnit palebné úkoly při jejím zasazení. Prostředky armád 1. sledu vzhledem k nutnosti působit údery ve prospěch svých svazků 1. sledu nemohou tak plně převzít povinnost účastnit se zabezpečení zasazení armády 2. sledu. Při palebném zabezpečení armády 2. sledu hlavní a rozhodující úlohu budou mít raketové prostředky frontu a zasazované armády a je proto třeba včas je předsunout, aby byly pohotovы k úderu.

Přesun armády 2. sledu na čáru zasazení je ohrožen úderem letectva, raket a v konečné fázi i palbou dělostřelectva nepřítele. Nebezpečí vzrůstá v době, kdy dochází k nahromadění sil a prostředků (na přepravách, soutěškách apod.) a zvláště v okamžiku rozčleňování proudů před čarou zasazení. Proto v tomto období nabývá prvořadého významu palebná ochrana, vyjadřovaná palebnou převahou. Hlavní úkol spočívá v tom, zabránit nepříтели v průzkumu, nedat nepříтели možnost provést jaderné a chemické údery a vést palbu dělostřelectva na přesunující se svazky armády 2. sledu. Nejdůležitějšími objekty ničení budou proto prostředky jaderného napadení, letectvo na letištích, chemické a bakteriologické prostředky, VS, radiolokační prostředky a v konečné fázi i dělostřelecké baterie. Umlčení

a ničení těchto cílů se v první řadě účastní prostředky frontu, armád 1. sledu a v konečné fázi i prostředky zasazované armády, nejsou-li již dříve přibrány k bojové činnosti. V rámci útočné operace frontu je palebná ochrana vlastně sladěná palebná činnost raketových vojsk, letectva a dělostřelectva k udržení palebné převahy nad nepřítelem. Pro neustálou palebnou činnost a pro palebnou ochranu přesunujících se vojsk je třeba, aby raketové vojsko a dělostřelectvo armády 2. sledu zaujímaly postupně bojovou sestavu a byly k okamžiku zasazení schopné podílet se plně na jejím uskutečnění. Palby k zabezpečení přesunu armády je účelné zahajovat při vyrazení proudů armády z prostoru soustředění a ukončit bezprostředně před palebnou přípravou. Tato palebná činnost může být prováděna formou krátkých, ale mohutných palebných přepadů v trvání 2 až 5 minut. Celková doba palebné činnosti nepřesáhne v průměru asi 20 minut palebných přepadů.

K době zasazení jsou rovněž velmi zranitelné boky druhého sledu, a proto je bezpodmínečně nutné zabránit možným protiztečím (protiúderu) nepřítele. Na tomto úkolu je zapotřebí, aby se v první řadě podílely PT prostředky frontu, armád 1. sledu a k vytvoření požadované hustoty i PT prostředky zasazované armády. PT prostředky druhého sledu mohou být vysílány předem do určených prostorů k udržení možných čar rozvinutí (samozřejmě ve spolupráci PT armád 1. sledu) nebo budou rozvinuty k zabezpečení boku. Použití PT armády 2. sledu může být tedy různé a bude závislé na konkrétní situaci. V případě, že druhý sled bude zasazován na principu střetného sražení, je nutno PT při přesunu armády na čáru zasazení uskupit za svazky 1. sledu, s cílem zabezpečit boky, křídla a prohloubit nebo navázat tak na PT obranu armád 1. sledu. V případě, že velitel armády bude usilovat o zasazení svazků do mezer ve frontě na jednotlivých směrech, čehož podmínkou bude případné zdržení a umlčení nepřítele před čarou zasazení, je účelné mít PT na čele hlavních sil armády a jejím úkolem bude udržet na daném směru předpokládanou čáru zasazení.

Zasazení armády 2. sledu do sražení, předchází palebná příprava. Palebná příprava má za cíl zničit pozemní prostředky jaderného napadení, hlavní uskupení, narušit velení vojskům a dezorganizovat práci týlu, tj. těch cílů, které nebyly zničeny v průběhu dosavadního boje. Strukturu a délku palebné přípravy určuje štáb raketových vojsk a dělostřelectva frontu. Způsob a časové vymezení palebné přípravy jsou závislé na způsobu zasazení a ten stanoví armáda. Objem úkolů v palebné ochraně se zpravidla příznivě odrazí v palebné přípravě, a to jak v snížení potřebě jaderných náplní, palebných prostředků, tak i v trvání a složení palebné přípravy (tím snížena spotřeba střeliva). Palebnou přípravu v závislosti na zprávhách o nepříteli je možné organizovat jako časově omezený hromadný úder před přechodem vojsk do útoku. Ukončení musí časově odpovídat době, kdy se zasazované svazky přiblíží na bezpečnostní vzdálenost před účinky tříštivotrhavých granátů dělostřelectva. Podle zkušeností ze cvičení, při časově různém zasazování jednotlivých svazků armády 2. sledu, není nutné, aby štáb raketových vojsk a dělostřelectva určoval dobu trvání a strukturu palebné přípravy. Toto v uvedené variantě bude bezprostředně řídit štáb dělostřelectva svazku. Jaderné údery ve většině případů budou provedeny na začátku palebné přípravy. Při použití raket s chemickou náplní společně s jadernými údery v palebné přípravě, vycházíme z toho, že současné použití prostředků hromadného ničení na jeden a tentýž objekt je neúčelné a neekonomické. Proto je třeba **určovat prostory, na které chceme působit chemickou náplní na vzdálenost 3 až 5 i více km od epicentra jaderného úderu (podle mohutnosti kt) a počítat při plánování raket s chemickou náplní s bezpečnostní vzdáleností od vlastních vojsk.**

Základem palebné podpory budou jaderné a chemické údery raketových vojsk, dělostřelectva a letectva. Palebná podpora má být nepřetržitá (možnost vést v každé době palbu na nepřátelské objekty nacházející se před útočícími vojsky, na křídlech i v hloubce). Pozůstává z jednotlivých, skupinových nebo hromadných úderů raketových vojsk, úderů letectva a paleb dělostřelectva, které mají cíl udržet palebnou převahu nad nepřítelem a vytvářet výhodné podmínky k usilovnému útoku a dosažení stanovených cílů operace. Toho lze dosáhnout dobře organizovaným průzkumem nepřítele, včasným a přesným stanovením úkolů, vhodným manévrem raket a dělostřelectva. Konečně je třeba k jejímu provedení vyčlenit potřebný počet raketové munice, včas provést její technickou přípravu a přísun. Armáda 2. sledu může pro operaci obdržet kolem 20 kusů jaderných náplní, přibližně stejný počet chemických náplní a kromě toho tříštivotrhavé rakety (v průměru 10 kusů raket na oddíl).

Při pohyblivých formách boje (operace) je velmi složitý a důležitý problém plánování a řízení palby. Při rozboru tohoto složitého úkolu je nutné mít možnost včas získat prů-

zkumové podklady a provést topogeodetickou a meteorologickou přípravu. Štáb raketových vojsk a dělostřelectva frontu musí se zaměřit na rozdělení objektů mezi frontové a armádní prostředky a na způsob využití raketových vojsk. Na stupni frontu i armády je nutné získat podklady o cílech, určených k jaderným a případně i chemickým úderům. Raketové vojsko musí být připraveno především k napadení ZHN tankových jednotek druhých sledů a záloh, velitelská stanoviště, jejichž zničením usnadní zasazované armádě rozvíjet útok v rychlém tempu a nepříteli tím znesnadní klást účinný odpor. Nelze zde zásadně mluvit o nějakých palbách pro dělostřelectvo před čarou zasazení armády 2. sledu. Hlavním úkolem štábu dělostřelectva zasazovaných svazků bude získat zprávy o živé síle, palebných prostředcích a dělostřelectvu, které se nacházejí v dosahu hlavního dělostřelectva. K včasnému úderu je nejdůležitější pohotovost raketových jednotek. Tato je ovlivněna technickou přípravou raket, topogeodetickým a meteorologickým zabezpečením. Topogeodetická příprava za operace může být ovšem provedena jen ve zkrácené lhůtě. Pro získání potřebné úplné povětrnostní zprávy z okruhu prostoru bojového rozmístění operačně taktických raket bude nutné vyhradit lhůtu do 3 hodin.

Rovněž náčelník raketových vojsk a dělostřelectva armády musí mít zabezpečeno v manévrových fázích operace spolehlivé rádiové spojení. Velení raketovým útvarům vyžaduje, aby kromě základního spojení podle podřízenosti, bylo ještě organizováno spojení pro velení mimo podřízenost:

armáda—brigáda—oddíl—baterie,
armáda—brigáda—baterie,
armáda—oddíl—baterie a žádoucí je
armáda—baterie.

Neméně složité je rozmístění raketových vojsk a dělostřelectva v pochodové sestavě armády 2. sledu. Je nutné vysunovat raketové vojsko a dělostřelectvo, které se účastní zabezpečení tak, aby mohlo dosáhnout bojové pohotovosti do příchodu svazků (2. sledu) na čáru zasazení.

ZÁVĚREM

chci i přes nadhozené některé zásadní otázky bojového použití raketových vojsk a dělostřelectva učinit některé závěry:

K zabezpečení zasazení armády 2. sledu (má-li být provedeno s překvapením) je třeba pro získání palebné převahy nad nepřítelem provést palebnou ochranu prostředky frontu, armád 1. sledu a v konečné fázi i zasazované armády.

PT prostředky frontu a armád 1. sledu je bezpodmínečně nutné využít k udržení čáry, ze které se předpokládá zasazení, při současném zabezpečení boků armády 2. sledu.

Raketové útvary a dělostřelectvo armády a vševojskových svazků je nutné včas přesunout do předpokládaných prostorů bojového použití.

Hlavní tíhu zabezpečení zasazení ponese raketové prostředky frontu a armády 2. sledu s využitím jaderných a chemických náplní a paleb dělostřelectva.

Některé problémy strategického soustředění a rozvinutí ozbrojených sil v počátečním období války

(VM č. 3/1962)

Podplukovník Jaroslav Šebek

Autor ve své studii podrobně rozebírá podmínky, které ovlivňují úspěšné provedení strategického soustředění a rozvinutí ozbrojených sil v počátečním období války.

Opatření k zabezpečení co nejrychlejšího zasazení soustředěných sil na frontě rozdělujeme do čtyř kategorií. Do první kate-

gorie zahrnuje v podstatě všechna technická opatření, která mají za cíl zajistit nerušený přesun vojsk na čáry rozvinutí a jejich činnost na válčišti. Sem patří též silniční a železniční síť, přechody přes vodní toky a opatření na vodních tocích a zdřích.

Autor dochází ke správným závěrům,